İÇİNDEKİLER

GİRİŞ **27**

Ar-Ge, Yazılım ve Tasarım Faaliyetlerine Yönelik Teşvik Sistemlerine Genel Bakış ..27

BİRİNCİ BÖLÜM **35**

4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu 35
(Teknokent / Teknopark İstisnası) 35
I. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Sisteminin Amacı ve Hukuki Çerçevesi 35
II. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Temel Kavramlar 36
1. Bölgesel ve Kurumsal Yapıya İlişkin Kavramlar 36
2. Ar-Ge, Yenilik ve Teknolojik Faaliyetlere İlişkin Kavramlar 38
2.1. Ar-Ge, Yazılım ve Tasarım Faaliyetleri Arasındaki İlişki ve Ayrım 39
3. İnsan Kaynağı ve Personel Kategorilerine İlişkin Kavramlar 41
4. Teknoloji Ekosistemi ve Girişimcilik Destek Yapıları 42
III. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Faaliyete Kabul ve Proje Esaslı Yapı 43
IV. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Sağlanan Vergisel Teşvikler 47
1. Kazançlarda Gelir ve Kurumlar Vergisi İstisnası 49
1.1. Yönetici Şirketlerin Kazançlarına İlişkin İstisna 49
1.2. Bölgede Faaliyet Gösteren Gelir ve Kurumlar Vergisi Mükelleflerinin Kazançlarına İlişkin İstisna 50
1.2.1. İstisna Kapsamına Giren ve Girmeyen Kazançlar 54
1.2.2. Bölge İçinde ve Bölge Dışında Yürütülen Faaliyetlerin Durumu 61
1.2.3. Bölgede Faaliyete Geçilmeden Önce Başlatılmış Projelerden Elde Edilen Kazançlar 64
1.2.4. Müşterek Genel Giderlerin ve Amortismanların Dağıtımı 65
1.2.5. Proje Kapsamında Yapılan ve Bölge Dışında Gerçekleşen Giderlerin Değerlendirilmesi 69
1.2.6. Aynı Anda Birlikte Uygulanamayan Teşvik ve İstisnalar 69
1.2.7. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde İstisna Kazancın Tespitinde Gayrimaddi Hak Rejimi ve Sipariş Usulü Ayrımı 76
1.2.7.1. Karar Kapsamındaki Gayrimaddi Hak Kazançları (Özel Rejim) 77
1.2.7.1.1. Düzenlemenin Hukuki Dayanağı ve Uygulama Alanı 77
1.2.7.1.2. Karar Kapsamına Giren Kazançlar ve Kapsam Dışı Kalan Haller 79
1.2.7.1.3. Belge Şartı: Patent, Patente Eşdeğer Belge ve Proje Bitirme Belgesi 81
1.2.7.1.4. Başvuru Süresinin Yeterli Sayılması ve Tescilin Sonradan Sonuçlanması 84
1.2.7.1.5. İstisna Tutarının Hesaplanması: Nitelikli Harcama / Toplam Harcama Oranı 85

1.2.7.1.6. Nitelikli Harcama Kavramı ve Özellik Arz Eden Harcamalar 86
1.2.7.1.7. Nitelikli Harcama Tutarında %30 Artırım İmkânı 89
1.2.7.1.8. Muhasebe Tekniği ile İstisna Hesabının Birbirinden Ayrılması 89
1.2.7.1.9. Uygulama Örnekleri 102
1.2.7.2. Sipariş Usulüne Göre Yürütülen Ar-Ge ve Yazılım Projelerinde Vergisel Uygulama 113
1.2.7.2.1. Sipariş Usulü Kavramı ve Ayırıcı Ölçüt 114
1.2.7.2.2. 5746 Sayılı Kanun Kapsamında Sipariş Usulü Projeler .. 115
1.2.7.2.3. 4691 Sayılı Kanun Kapsamında Sipariş Usulü Projeler .. 116
1.2.7.2.4. Sipariş Usulünde İstisna Kazancın Tespiti 117
1.2.7.2.5. Bölünebilir Projeler ve Kısmi Teslimlerde Gelirin Tespiti 118
1.2.7.2.6. Sipariş Usulü Projelerde Muhasebe Sistemi 118
1.2.7.3. Genel Değerlendirme 123
1.2.8. Seri Üretim Faaliyetlerinden Elde Edilen Kazançların Durumu 124
1.2.8.1. Kavramsal Çerçeve: Gayrimaddi Hak, Yazılım ve Seri Üretim 125
1.2.8.2. Seri Üretim Faaliyetlerinin 4691 Sayılı Kanun Sistematiği İçindeki Yeri 130
1.2.8.3. Seri Üretimde Kazancın Ayrıştırılması 132
1.2.8.4. Uygulanabilir Ayrıştırma Yöntemleri ve Örnek Yaklaşımlar . 136
1.2.8.5. Yazılım Faaliyetlerinde Seri Üretim ve Kazancın Niteliği 138
1.2.8.6. Pazarlama ve Dağıtım Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi 144
1.2.8.7. Genel Değerlendirme ve Sonuç 145
1.2.8.8. Seri Üretimde İstisna Kazancın Tespiti 146
1.2.9. Uyarlama, Yerleştirme, Geliştirme, Revizyon ve Ek Yazılım Faaliyetlerinin Özelliği 154
1.2.10. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Yürütülen Birden Fazla Projede Kazanç ve Zararların Birlikte Değerlendirilmesi 156
1.2.11. Destekler, Hibeler ve Personel İstihdamına Bağlı Bakanlık Destekleri 158
1.2.11.1. Proje Finansmanına Yönelik Destek ve Hibelerin Vergisel Niteliği 158
1.2.11.2. Personel İstihdamına Bağlı Bakanlık Tarafından Sağlanan Ücret Destekleri 163
1.2.11.2.1. Desteklenecek Programlar Mezunu Personele Sağlanan Destek 163
1.2.11.2.2. Doktora ve Stajyer Öğrenci İstihdamına Yönelik Destekler 164
1.2.12. KDV İstisnası 165
1.2.12.1. KDVK 13/m 165

1.2.12.2. Geçici 20 168
1.2.12.2.1. Donanıma Bağlı (Gömülü) Yazılımın KDV Karşısındaki Hukuki Niteliği 179
1.2.12.2.2. İstisnaya İlişkin Örnekler 181
2. Sağlanan Diğer Vergisel Muafiyetler 182
2.1. Yönetici Şirketlere Sağlanan Diğer Vergisel Muafiyetler 183
2.1.1. Damga Vergisi Muafiyeti 184
2.1.2. Harç Muafiyeti 185
2.1.3. Emlak Vergisi Muafiyeti 187
2.1.4. Atık Su Bedeline İlişkin Düzenleme 188
2.1.5. Genel Değerlendirme 188
2.2. Bölgede Faaliyet Gösteren Girişimcilere Sağlanan Diğer Vergisel Muafiyetler 189
2.2.1. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Bulunan Binalarda Emlak Vergisi Muafiyeti 189
2.2.2. Gayrimenkul İşlemlerinde Tapu Harcı İstisnası 190
2.2.3. Girişimciler Bakımından Genel Muafiyet Bulunmayan İşlemler 190
3. Gelir Vergisi Stopaj Teşviki 191
3.1. Hukuki Dayanak ve Teşvikin Amacı 191
3.2. 5746 Sayılı Kanun ile Karşılaştırma 193
3.3. Teşvikten Yararlanabilecek Personel 194
3.4. Destek Personeli Sayısına İlişkin Sınır 199
3.5. Ücret Kapsamına Giren Ödemeler 201
3.6. Teşvik Kapsamı Dışında Kalan Ödemeler 202
3.7. Teşvik Kapsamındaki Çalışma Süreleri (Merkez/Bölge Dışı Proje Süreleri, Lisansüstü Eğitim ve Uzaktan Çalışma Rejimi Dahil) 203
3.8. Kısmi Zamanlı Çalışma ve Ücretin Oranlanması 209
4. Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği 214
4.1. Hukuki Dayanak, Uygulama Kaynakları ve Desteğin Niteliği 214
4.2. Destekten Yararlanabilecek Personel 216
4.3. Destek Personeli ve %10 / %20 Sınırı 216
4.4. 4/a Sigortalılık Şartı ve Kapsam Dışındaki Personel 217
4.5. Yönetici Şirket Onayı, SGK Başvurusu ve Desteğin Başlangıcı 218
4.6. Desteğin Matrahı ve 2026 Yılı Prime Esas Kazanç Sınırları 218
4.7. 2026 Yılı Prim Oranları, Genel Prim İndirimi ve 05746/15746 Kodları 219
4.8. Tam ve Kısmi Çalışma, Hafta Tatili, İzin ve Fazla Çalışma 220
4.9. Bölge Dışında Geçirilen Sürelerin Sigorta Primi Desteğine Etkisi 222
4.10. Prim, İkramiye ve Ücret Dışındaki Ödemeler 224
4.11. Karma Çalışma, Ücret Dışı Ödemeler ve PEK Üst Sınırının Birlikte Bulunması 224
4.12. Net Ücretle Çalışan Personelde Prime Esas Kazancın Tespiti 227
4.13. Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi, Kanun Numarası ve Süresinde Bildirim 230

4.14. Diğer Prim Teşvikleri ve İhale Konusu İşler 231
4.15. Desteğin Muhasebeleştirilmesi ve Proje Maliyetine Etkisi..... 232
4.16. Yönetici Şirketin Sorumluluğu, Yersiz Yararlanma ve Genel Değerlendirme 233
5. Damga Vergisi Uygulaması..... 234
5.1. Hukuki Dayanak ve İstisnanın Sistem İçindeki Yeri 234
5.2. Ücret Ödemelerine İlişkin Kâğıtlarda Damga Vergisi İstisnası..... 235
5.3. 7555 Sayılı Kanun Sonrası Kırk Kat Sınırı ve 331 Seri No.lu Tebliğ 235
5.4. Prim, İkramiye, Huzur Hakkı, Tazminat ve Diğer Ödemeler 236
5.5. Vergi Beyannamelerinin Damga Vergisi Karşısındaki Durumu..... 237
5.6. Aylık Prim ve Hizmet Belgesi ile Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi 237
5.7. Girişimci Şirketlerin Ticari Sözleşmeleri 238
5.8. Karma Kâğıtlar ve Proje ile Doğrudan İlişki 239
5.9. Genel Değerlendirme..... 239
6. Harç Uygulaması ve İstisnanın Sınırı..... 240
6.1. 4691 Sayılı Kanunda Girişimciler İçin Genel Bir Harç Muafiyetinin Bulunmaması..... 240
6.2. Diğer Kanunlardan Kaynaklanan Harç İstisnaları 240
6.3. Proje İthalatına İlişkin Özel Harç İstisnası 241
6.4. Harç İstisnasının Kapsamının Genişletilememesi..... 242
6.5. Genel Değerlendirme..... 242
7. Gümrük Vergisi ve İthalata İlişkin İstisnalar..... 243
7.1. Hukuki Dayanak ve İstisnanın Niteliği..... 243
7.2. Proje ile İthal Edilen Eşya Arasındaki Bağ..... 243
7.3. Seri Üretim ve Ticari Üretimde Kullanılacak Eşya 244
7.4. Başvuru Süreci ve Yönetici Şirketin Proje Uygunluk Kontrolü 244
7.5. 2016/51 Sayılı Genelge ve 0985 Kodlu Gümrük Muafiyet Belgesi 245
7.6. 4691 ve 5746 İthalat Sistemlerinin Birbirinden Ayrılması 245
7.7. İstisna Kapsamındaki Mali Yükümlülükler 246
7.8. İthalde KDV ve KDV Kanununun 13/m Maddesi..... 246
7.9. ÖTV ve Diğer Gümrük ve Dış Ticaret Yükümlülükleri 249
7.10. İthal Edilen Eşyanın Proje Bazında İzlenmesi..... 249
7.11. Projenin Tamamlanması, Eşyanın Devri ve Proje Dışı Kullanım..... 250
7.12. Tevsik, Denetim ve Yersiz Yararlanma..... 251
7.13. Genel Değerlendirme..... 251
V. Türkiye'de Yerleşik Girişimcilere Yatırım Yapmak Üzere Sermaye Ayırma Yükümlülüğü 252
VI. Teknokent Sermaye Desteği İndirimi 281
VII. Ek Vergi..... 291
VIII. Teknoloji Geliştirme Bölgelerine İlişkin Vergi İncelemelerinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar..... 293
1. Bölge Statüsü, Proje Süresi ve Fiilî Faaliyet 293

2. Kazancın Kaynağı, Hasılat ve Dönemsellik 295
3. Gayrimaddi Hak, Seri Üretim ve Nitelikli Harcama Oranı.....296
4. Gider Dağıtımı, Muhasebe Kayıtları ve Net İstisna Kazancı.....297
5. Personel, Bölge Dışında Geçen Süre ve Bordro 298
6. Sermaye Desteği, Yatırım Yükümlülüğü ve Mükerrer Yararlanma 299
7. KDV, Vergi Kesintisi ve Diğer İşlem Vergileri.....300
8. Beyanname Mutabakatı ve İnceleme Sonucu 301
IX. Yurt Dışından Temin Edilen Hizmetlerde Stopaj ve KDV Tevkifatı.....303
1. Ticari Kazanç Niteliğindeki Ödemeler 306
2. Serbest Meslek Kazançları (183 Gün Kriteri).....307
3. Gayrimaddi Hak Ödemeleri.....310
4. Reklam Hizmetlerine İlişkin Ödemeler 311
5. Net ve Brüt Hizmet Bedellerinde Vergi Matrahının Tespiti.....313
6. Genel Değerlendirme.....315
X. YMM Sınavlarında Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulamaları 316
1. YMM Sınav Sorularının Konu Dağılımı ve Kitaptaki Karşılıkları.....317
2. Sınav Sorularının Değerlendirilmesi.....319

İKİNCİ BÖLÜM 323

5746 Sayılı Ar-Ge ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun 323
I. Rejimin Kaynakları ve Normlar Hiyerarşisi.....328
II. Ar-Ge ve Tasarım İndiriminin Hukukî Çerçevesi.....328
III. Tanımlar 330
1. Faaliyet ve Yararlanma Kapsamına İlişkin Temel Kavramlar.....331
2. Statü ve Organizasyon Yapısına İlişkin Kavramlar.....333
3. İnsan Kaynağına İlişkin Kavramlar 335
IV. Ar-Ge, Yenilik ve Tasarım Harcamalarının Kapsamı 335
1- İlk Madde ve Malzeme.....340
2- Amortismanlar.....341
3- Personel Giderleri.....343
3.1. Genel Çerçeve ve Hukuki Dayanak 344
3.2. Tam Zaman Eşdeğer (TZE) Personel Sayısının Tespiti, Asgari Personel Eşiği ve Teşvik Rejimine Etkisi.....344
3.3. Stopaj Teşviki ile Ar-Ge/Tasarım İndirimi Arasındaki Bağ (Ücret Tabanının Tespiti).....346
3.3.1. Stopaj Teşviki Nedeniyle Net Maliyet Yaklaşımı ve Ar-Ge İndirimi 347
3.4. Gelir Vergisi Stopaj Teşviki: Oranlar ve Üst Sınırlar 348
3.5. Personel Grupları ve %10 Destek Personeli Sınırı.....349
3.6. Tam Zamanlı Çalışma, Kısmi Çalışma, Süre Oranlaması ve Teşvik Kapsamı Dışında Kalan Ödemeler.....350
3.7. Merkez/Merkez Dışı Süreler ve Güncel Oranlar.....352

3.8. Gelir Vergisi Stopajı Teşviki: Uygulamanın Başlangıcı ve Sona Ermesi 357
4- Genel Giderler 358
5- Dışarıdan Sağlanan Fayda ve Hizmetler 368
6- Vergi, Resim ve Harçlar 369
7- Finansman Giderleri 370
V. Ar-Ge Harcamalarının Aktifleştirilmesi, Beyanname Üzerinden İndirimi ve PROJE SONUÇLARININ MUHASEBELEŞTİRİLMESİ 376
VI. Hibeler 383
VII. Ar-Ge Merkezlerinde İlave Ar-Ge İndirimi 426
VIII. Sipariş Üzerine Yapılan Ar-Ge Projeleri 430
IX. Sermaye Desteği Mekanizmaları 450
1. Teknogirişim Sermayesi Desteği (5746 sayılı Kanun md. 3/5) 450
2. Girişim Sermayesi Desteği (5746 sayılı Kanun md. 3/13) 456
3. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu Kapsamında Teknokent Sermaye Desteği İndirimi (4691 sayılı Kanun Geçici Madde 4) 457
4. 7582 Sayılı Kanunla Getirilen Teknogirişim Rozeti ve Dijital Şirket Düzenlemeleri 459
X. Türkiye'de Yerleşik Girişimcilere Yatırım Yapma Yükümlülüğü (Fon Aktarım Mekanizması) 460
1. 5746 Sayılı Kanun Kapsamında Fon Ayırma Yükümlülüğü 460
2. 4691 Sayılı Kanun Kapsamında Fon Ayırma Yükümlülüğü 462
3. Fon Yükümlülüğünün Amacı ve Uygulamadaki Niteliği 465
3.1. Aynı Mükellefin 4691 ve 5746 Sayılı Kanunlar Kapsamında Teşviklerden Yararlanması Halinde Yatırım Yükümlülüğünün Belirlenmesi 466
4. Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına Yatırım Yapılmasında Nitelikli Yatırımcı Şartı ve SPK Düzenlemelerinin Yatırım Yükümlülüğüne Etkileri 468
4.1. GSYF Yatırımlarında Nitelikli Yatırımcı Şartının Önemi 468
4.2. SPK'nın 18.12.2025 Tarihli İlke Kararı ve GSYF Yatırımcılarına Tanınan İstisna 469
4.3. SPK'nın 26.10.2026 Tarihli İlke Kararıyla Yapılan Değişiklik 470
4.4. Değişikliğin 4691 ve 5746 Sayılı Kanunlar Kapsamındaki Yatırım Yükümlülüğüne Etkisi 471
4.5. SPK'nın 25.11.2026 Tarihli İlke Kararıyla Getirilen Özel İstisnalar 471
4.5.1. Yatırım Yükümlülüğü Bulunan Şirketlere Tanınan İstisna 472
4.5.2. Uygulanacak Finansal Ölçütler ve Nitelikli Yatırımcı Statüsü 472
4.5.3. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca Belirlenecek Fon Kriterleri 474
4.5.4. Önceden Üstlenilmiş Kaynak Taahhütlerine İlişkin Geçiş Düzenlemesi 474
4.5.5. Özel İstisnanın Kapsamı ve Sınırları 475
4.6. Uygulama Örnekleri 476
4.7. Değerlendirme ve Sonuç 479

XI. 5746 Sayılı Kanun Kapsamında Personel ve İşlem Bazlı Diğer Teşvik ve İstisnalar 480
1. Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği....480
1.1. Hukuki Dayanak, Uygulama Kaynakları ve Desteğin Niteliği 480
1.2. Destekten Yararlanabilecek İşverenler ve Personel 481
1.3. Destek Personeli ve %10 Sınırı....481
1.4. Destek Kapsamı Dışında Bulunan Personel....482
1.5. Başvuru, SGK Sistem Tanımlaması ve Desteğin Başlangıcı 482
1.6. Desteğin Matrahı: Prime Esas Kazanç 483
1.7. Genel Prim İndirimi ile 5746 Desteğinin Birlikte Uygulanması ve Kanun Numaraları 484
1.8. Tam Zamanlı ve Kısmi Çalışma, Hafta Tatili ve İzin Süreleri....485
1.9. Merkez veya Bölge Dışında Geçirilen Sürelerin SGK Desteğine Etkisi.486
1.10. Ücret Dışındaki Ödemeler, Prim ve İkramiyeler....486
1.11. Karma Çalışma, Ücret Dışı Ödemeler ve PEK Üst Sınırının Birlikte Bulunması 487
1.12. Net Ücretle Çalışan Ar-Ge ve Tasarım Personelinde Prime Esas Kazanç 488
1.13. Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesinin Süresinde Verilmesi, Primlerin Ödenmesi ve Borç Şartı 488
1.14. Kamu İhale Konusu İşlerde Teşvik....489
1.15. Geçmişe Dönük Teşvikten Yararlanma ve Teşvik Değişikliği 489
1.16. Projenin Devri, Birden Fazla İşyeri ve Desteğin Sona Ermesi....490
1.17. Yersiz Yararlanma, Denetim ve Geri Alma 490
1.18. Desteğin Ar-Ge ve Tasarım Harcamasına Etkisi 491
2. Damga Vergisi İstisnası 492
2.1. Hukuki Dayanak ve İstisnanın Niteliği 492
2.2. İstisnanın Tevsiki, Bildirim ve Belge Muhafaza Yükümlülüğü....492
2.3. Ücret Kâğıtları ve Brüt Asgari Ücretin Kırk Katı Sınırı 493
2.4. Prim, İkramiye, Tazminat ve Benzeri Ödemeler....494
2.5. Kamu Kurumları ve TÜBİTAK Tarafından Desteklenen Projelere İlişkin Kâğıtlar 496
2.6. Siparişe Dayalı Ar-Ge ve Tasarım Projelerinde Damga Vergisi....496
2.7. İhale Kararları, Tasarım Sözleşmeleri ve Alt Yüklenici İşleri 497
2.8. Gizlilik ve Fikrî Mülkiyet Sözleşmeleri....497
2.9. İstisna Kapsamında Olmayan Başlıca Kâğıtlar....498
2.10. Karma Sözleşmeler ve Proje Çıktısının Satışı....498
2.11. İstisnanın Başlangıcı ve Sona Ermesi 499
2.12. Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Bakımından Özellikli Durum500
2.13. Genel Değerlendirme 501
3. Harç Uygulaması ve İstisnanın Sınırı 502
3.1. 5746 Sayılı Kanunda Genel Bir Harç Muafiyetinin Bulunmaması 502
3.2. Başka Kanunlardan Kaynaklanan Harç İstisnaları 503

3.3. Ödenen Harçların Ar-Ge ve Tasarım Harcaması Niteliği 503
3.4. İthalat İşlemlerine İlişkin Özel Harç İstisnası 504
3.5. Genel Değerlendirme 504
4. Gümrük Vergisi ve İthalata İlişkin İstisnalar 505
4.1. Hukuki Dayanak ve İstisnanın Niteliği 505
4.2. İstisnadan Yararlanabilecek İşletme ve Projeler 505
4.3. İthal Edilecek Eşya ile Proje Arasındaki Fonksiyonel Bağ 506
4.4. Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde Tek Pencere Sistemi ve 0986 Belgesi 506
4.5. TÜBİTAK Destekli Projelerde 2026 Yılında Getirilen Yeni Dijital Uygulama 507
4.6. İstisna Kapsamındaki Mali Yükümlülükler 507
4.7. İthalde KDV ve KDV Kanununun 13/m Maddesi 508
4.8. Eşyanın Kayıtlarda İzlenmesi ve Proje Bağlantısının Korunması 508
4.9. Tevsik, Gümrük Denetimi ve Yersiz Yararlanma 509
4.10. Genel Değerlendirme 510
XII. 5746 Sayılı Kanun Kapsamında Vergi İncelemelerinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar 510
1. Teşvikin Hukuki Dayanağının ve Yararlanma Rejiminin Belirlenmesi 510
2. Merkez Statüsü, Proje Kabulü ve Yararlanma Süresi 511
3. Fiilen Yürütülen Faaliyetin Ar-Ge, Yenilik veya Tasarım Niteliği 511
4. Sipariş Üzerine Yürütülen Projeler, Proje Devirleri ve İlave İndirim 512
5. Belge Düzeni ve Teknik Kayıtların Muhasebe Kayıtlarıyla Uyumu 513
6. Proje Bazında Muhasebe, Aktifleştirme ve Amortisman Uygulamaları 513
7. İndirime Esas Harcamalar ve Dışarıdan Sağlanan Fayda ve Hizmetler 514
8. Müşterek Giderler ve Ortak Kullanılan İktisadi Kıymetler 514
9. Finansman Giderleri, Genel Yönetim Giderleri ve İlişkili Kişi İşlemleri 515
10. Ar-Ge ve Tasarım İndiriminin Hesaplanması ve Devreden İndirim 515
11. Gayrimaddi Haklar ve Diğer Teşvik Rejimleriyle Birlikte Yararlanma 516
12. Personel Statüsü, Tam Zaman Eşdeğer Hesabı, Bordro ve SGK Uygulamaları 516
13. Merkez Dışında Geçirilen Süreler ve Uzaktan Çalışma 517
14. Hibeler, Destekler ve Özel Fon Hesabı 518
15. Sermaye Destekleri, Rekabet Öncesi İş Birliği Projeleri ve Zorunlu Yatırım Yükümlülüğü 518
16. KDV, Damga Vergisi, Harçlar ve İthalat İşlemleri 519
17. Beyanname Mutabakatı, YMM Tasdiki ve İnceleme Sonucu 520
XIII. YMM Sınavlarında Ar-Ge ve Tasarım Teşvikleri 521
1. Sınav Sorularının Konu Dağılımı ve Kitaptaki Karşılıkları 522
2. Sınav Sorularının Değerlendirilmesi 525
XIV. Teknoloji Geliştirme Merkezleri (TEKMER) ve Vergisel Teşvikler 529
1. Kavram ve hukuki çerçeve 529
1.1. Teşvikin hukuki ilişkiye ve projeye bağlılığı 529

1.2. Kurumsal ve vergisel düzenlemelerin birlikte okunması 529
2. İşletici kuruluş, girişimci ve diğer aktörler 530
2.1. İşletici kuruluşun statüsü ve KOSGEB ile ilişkisi.....530
2.2. Girişimcinin statüsü ve proje onayı.....530
2.3. Projenin bitmesi, desteğin kesilmesi ve kayıt yükümlülüğü 531
3. TEKMER, teknokent ve Ar-Ge merkezinin karşılaştırılması 531
3.1. Üç yapının farklı dayanakları.....531
3.2. 5746 m.3/A'nın kapsamı.....536
3.3. TEKMER'in teknoloji geliştirme bölgesi içinde bulunması 536
3.4. Aynı projenin taşınması ve farklı faaliyetlerin birlikte yürütülmesi 537
4. Kazanç vergisi ve Ar-Ge indirimi.....538
4.1. Kazanç istisnası ile harcama indiriminin ayrılması.....538
4.2. Uygun harcamalar ve ayrıştırma 538
4.3. Zarar, devreden indirim ve ilave indirim 538
4.4. Yurt içi asgari kurumlar vergisi 539
4.5. Girişim sermayesine yönlendirme yükümlülüğü 539
5. Sınai mülkiyet ve hizmet ihracı 540
5.1. KVK 5/B: yazılım tescili ile patentli buluşun farkı.....540
5.2. Yurt dışına verilen yazılım hizmetleri.....541
6. Personel teşvikleri.....541
6.1. Gelir vergisi stopaj teşviki 541
6.2. Merkez dışında çalışma.....542
6.3. SGK işveren hissesi desteği 542
7. Damga vergisi, harçlar, KDV ve gümrük 543
7.1. Damga vergisinde belge ve işlem bağı.....543
7.2. Harçlar ve diğer mali yükler 544
7.3. KDV'de üç ayrı uygulama 544
7.4. Gümrük vergisi istisnası.....544
8. KOSGEB destekleri ile vergi teşviklerinin muhasebesi 545
8.1. İşletici kuruluşa verilen destek.....545
8.2. Girişimcinin Ar-Ge hibesi ve özel fon 545
8.3. Personel teşvikinin maliyete etkisi.....546
9. Aktifleştirme, amortisman ve örnek kayıtlar 546
9.1. VUK ile finansal raporlama ayrımı.....546
9.2. Hibe örneği ve temel muhasebe kayıtları.....547
10. Karşılaştırmalı sayısal uygulamalar.....548
10.1. Aynı yazılım projesi: dört ayrı hukuki durum.....548
10.2. Bordro ve SGK karşılaştırması 549
10.3. Yeni makine ve ithalat 549
10.4. Sipariş, patent ve destek karşılaştırmaları 550
10.5. Ücret Sözleşmesine Göre Toplam Personel Maliyetinin Karşılaştırılması
.....550
11. YMM Tasdiki ve Mesleki Uygulama 552

11.1. Tasdik yükümlülüğünün belirlenmesi 552
11.2. Tasdik Raporunun Düzenlenmesi ve Mesleki İncelemede Dikkat Edilecek Hususlar 554
11.3. KOSGEB Kapsamındaki Raporlama Yükümlülükleri ile Vergisel Tasdik Raporlarının Birbirinden Ayrılması 555
11.4. TEKMER İşletmelerinde Vergisel Teşviklerin Tevsiki ve Mesleki İncelemede Dikkat Edilecek Hususlar 556
XV. 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile 5746 Sayılı Ar-Ge ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Kapsamında Sağlanan Vergisel Teşviklerin Karşılaştırılması 558

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM 591

6550 Sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun Kapsamında Vergisel Teşvikler 591
I. Kanunun Kapsamı ve Araştırma Altyapısının Hukuki Statüsü 591
1. Araştırma Altyapısı Kavramı 591
2. Yeterlik Kararı ve Kamu Tüzel Kişiliği 591
II. Ar-Ge ve Yenilik Kazançlarında Kurumlar Vergisi İstisnası 592
1. Mükellefiyet ile İstisna Arasındaki Ayrım 592
2. İstisnanın Kapsamı ve Süresi 592
3. İstisna Kazancın Hesaplanması ve Giderlerin Dağıtımı 592
4. Aynı İstisna Kapsamındaki Kâr ve Zararların Birlikte Değerlendirilmesi 593
5. Özellik Arz Eden Gelirler 593
5.1. Merkezî Yönetim Bütçesinden Aktarılan Kaynaklar 593
5.2. Proje Hibeleri ile Bunlara Bağlı Faiz ve Kur Farkları 594
5.3. Fikrî ve Sınai Mülkiyet Gelirleri ile Diğer Gelirler 594
6. Muhasebe Düzeni ve Beyan 594
7. Yurt İçi Asgari Kurumlar Vergisi 595
III. Personel Ücretlerinde Gelir ve Damga Vergisi İstisnası 595
1. Yararlanabilecek Personel 595
2. Destek Personeli Sınırı ve Çalışma Süreleri 596
3. Brüt Asgari Ücretin Kırk Katı Sınırı 596
4. Bildirim ve Sigorta Primi Yönünden Değerlendirme 597
IV. İthalat ve İşlemlere İlişkin Muafiyetler 597
1. Gümrük Vergisi ve Fonlar 597
2. Damga Vergisi ve Harçlar 597
3. Bağış ve Yardımlarda Veraset ve İntikal Vergisi 598
V. Yeni Makine ve Teçhizat Teslimlerinde KDV İstisnası 598
VI. Araştırma Altyapısına Ortak Kurumların Ar-Ge İndirimi 599
VII. YMM Tasdiki ve Teşviklerin Sınırları 602
1. Kazanç İstisnasında Tasdik Yükümlülüğü 602
2. Kurulan veya Ortak Olunan Şirketler 603
3. Uygulama Sürelerinin Birbirinden Ayrılması 604

VIII. Kapsamlı Uygulama Örneği 604
1. Olay ve Varsayımlar 604
2. İstisna Kazanç ve Genel Kurumlar Vergisi Matrahı 605
3. Personel Ücretlerinde İstisna 605
4. Makine Alımları ve İthalat 606
5. Ortak Kurumun İndirimi 606
6. Yurt İçi Asgari Kurumlar Vergisi ve Tasdik 607
IX. Teşvik Rejimlerinin Karşılaştırılması 607
X. 6550 Sayılı Kanun Kapsamında Vergi İncelemelerinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar 609
1. Araştırma Altyapısının Hukuki Statüsü, Yeterlik ve Mükellefiyet 609
2. Fiilen Yürütülen Faaliyetler ve İstisna Kazancın Kaynağı 610
3. Hibeler, Kurumsal Bütçe Destekleri, Finansman ve Diğer Gelirler 610
4. Muhasebe Sistemi, Gider Dağıtımı ve Net İstisna Kazancın Tespiti 611
5. İstisna Kapsamındaki Faaliyetlerin Kâr ve Zararlarının Birlikte Değerlendirilmesi 611
6. Araştırma Altyapısına Ortak Kurumların Ar-Ge İndirimi 612
7. Personel Ücretleri, Gelir ve Damga Vergisi İstisnası 613
8. Gümrük Vergisi, Damga Vergisi, Harçlar ve KDV Uygulamaları 614
9. Araştırma Altyapısının Kurduğu veya Ortak Olduğu Şirketler ve Diğer Teşviklerle İlişki 615
10. Beyanname Mutabakatı, YMM Raporları, Asgari Kurumlar Vergisi ve İnceleme Sonucu 615

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM 617

Sınai Mülkiyet Hakları İstisnası 617
I. Düzenlemenin Konusu, Hukuki Dayanağı ve Amacı 617
II. İstisnanın Kapsamı 617
III. Kavramsal Çerçeve 617
IV. İstisnadan Yararlanma Şartları 618
1. Patent veya Faydalı Model Belgesi ile Koruma Altına Alınmış Buluş Bulunması 618
2. İstisnadan Yararlanabilecek Kişilerden Olunması 618
3. Tekel Niteliğinde Özel Ruhsat (İnhisari Lisans) 619
4. Faaliyetlerin Türkiye'de Gerçekleştirilmiş Olması 619
5. Koruma Süresinin Devam Ediyor Olması 620
6. Patent veya Faydalı Model Belgesinin Hükümsüzlüğü 620
V. İstisnanın Başlangıç Zamanı ve Değerleme Raporu Şartının Kaldırılması 620
VI. İstisna Kazancın Tespiti 620
1. Kiralama, Devir ve Satış Kazançları 620
2. Türkiye'de Seri Üretime Tabi Tutularak Pazarlama 633
3. Üretim Sürecinde Kullanım ve Kazancın Ayrıştırılması 634
4. Hak İhlali Nedeniyle Elde Edilen Gelirler ve Tazminatlar 635

VII. Katma Değer Vergisi Yönünden Değerlendirme 636
VIII. Kesinti Yoluyla Vergilendirme 636
IX. Diğer Teşviklerle İlişki 637
1. 4691 Sayılı Kanun Kapsamındaki Kazanç İstisnası ile İlişki 637
2. Ar-Ge İndirimi ile İlişki 637
3. İndirimli Kurumlar Vergisi ile İlişki 637
X. YMM Tasdik Boyutu ve Güncel Usul Rejimi 638
XI. Uygulamalı Örnekler 638
XII. Sınai Mülkiyet Hakları İstisnasına İlişkin Vergi İncelemelerinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar 682
1. Buluşun Hukuki Niteliği, Belge Şartı ve Koruma Süresi 683
2. Hak Sahipliği, Lisans Sözleşmeleri ve Devir İşlemleri 683
3. Buluşu Ortaya Çıkaran Faaliyetlerin Türkiye'de Gerçekleştirilmesi 684
4. Kazancın Kaynağı, Üretim Modelleri ve Faaliyetlerin Sınıflandırılması 684
5. Buluşa Atfedilen Kazancın Hesaplanması ve Ayrıştırma Yöntemleri 685
6. Muhasebe Kayıtları, Gider Dağıtımı ve Net İstisna Kazancının Tespiti 686
7. Diğer Teşviklerle Birlikte Yararlanma, KDV ve Vergi Kesintisi 686
8. Beyanname Mutabakatı, YMM Tasdiki ve İnceleme Sonucu 687
XIII. YMM Sınavlarında Sınai Mülkiyet Hakları İstisnası 688
1. Sınav Sorularının Konu Dağılımı ve Kitaptaki Karşılıkları 689
2. Sınav Sorularının Değerlendirilmesi 691

BEŞİNCİ BÖLÜM 697

Yurt İçi Asgari Kurumlar Vergisi Karşısında Ar-Ge, Teknoloji, Araştırma Altyapıları ve Sınai Mülkiyet Teşvikleri 697
I. Genel Çerçeve 697
II. Mükellefiyet ve Uygulama Dönemi 698
1. Yurt İçi Asgari Kurumlar Vergisine Tabi Mükellefler 698
2. Uygulama Dışında Kalan Mükellefler 698
3. İlk Defa Faaliyete Başlayan Kurumlar 699
4. Birleşme, Devir, Bölünme ve Tür Değişikliği İşlemleri 700
5. Uygulamanın Başlangıcı ve Vergilendirme Dönemi 700
III. Yurt İçi Asgari Kurumlar Vergisinin Matrahı ve Hesaplanması 701
1. Genel Esaslara Göre Kurumlar Vergisinin Hesaplanması 701
2. İndirim ve İstisnalar Düşülmeden Önceki Kurum Kazancı 702
3. Yurt İçi Asgari Kurumlar Vergisi Matrahının Belirlenmesi 703
4. Geçmiş Yıl Zararlarının Durumu 704
5. %10 Oranının Uygulanması ve Karşılaştırma 705
6. İndirimli Oran Uygulamaları Nedeniyle Alınmayan Verginin Etkisi 705
7. Mahsup Edilecek Vergiler ve Vergiye Uyumlu Mükellef İndirimi 706
8. Hesaplama Sisteminin Genel Değerlendirmesi 706
IV. Ar-Ge, Teknoloji, Araştırma Altyapıları ve Sınai Mülkiyet Teşviklerinin Yurt İçi Asgari Kurumlar Vergisi Karşısındaki Durumu 707

1. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kazanç İstisnası 707
2. Ar-Ge ve Tasarım İndirimi 708
3. 6550 Sayılı Kanun Kapsamındaki Araştırma Altyapılarına İlişkin Teşvikler.710
4. Sınai Mülkiyet Hakları Kazanç İstisnası.....711
5. Aynı Mükellef Bünyesinde Birden Fazla Teşvikin Bulunması 711
V. Kapsamlı Uygulama Örneği 712
1. Genel Esaslara Göre Hesaplanan Kurumlar Vergisinin Hesaplanması.....714
2. Yurt İçi Asgari Kurumlar Vergisinin Hesaplanması.....715
3. İki Verginin Karşılaştırılması 716
4. Değerlendirme 716

ALTINCI BÖLÜM 719

49 Sıra No.lu Tebliğ Kapsamında YMM Tasdik Raporları ve Ar-Ge, Teknokent, Araştırma Altyapıları ile Sınai Mülkiyet Teşviklerinin Raporlanması.....719
I. 49 Sıra No.lu Tebliğ ile Getirilen Tasdik Rejiminin Hukuki Çerçevesi.....719
II. Ar-Ge, Teknokent, Araştırma Altyapıları ve Sınai Mülkiyet Alanını İlgilendiren Tasdike Tabi İstisna, İndirim ve Uygulamalar 720
III. Tasdik Hadleri, Rapor İbraz Süresi ve Tam Tasdik Sözleşmesi ile İlişki.....722
IV. YMM Tasdik Raporlarının Türleri ve Hangi Durumda Hangi Raporun Düzenleneceği 725
V. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kazanç İstisnası YMM Tasdik Raporunda İncelenecek Hususlar.....726
VI. 5746 Sayılı Kanun Kapsamındaki Ar-Ge ve Tasarım İndirimi YMM Tasdik Raporunda İncelenecek Hususlar 729
VII. 6550 Sayılı Kanun Kapsamındaki Kazanç İstisnası ve Ortak Kurumun Ar-Ge İndirimine İlişkin YMM Tasdik Raporunda İncelenecek Hususlar.....732
VIII. KVK 5/B Sınai Mülkiyet Hakları İstisnası YMM Tasdik Raporunda İncelenecek Hususlar.....734
IX. Sermaye Destekleri ve Girişim Sermayesi Yatırım Yükümlülüklerinin Tasdik Boyutu 737
X. Uygulamaya Esas YMM Rapor Örnekleri.....739
1. Teknoloji Geliştirme Bölgesi Kazanç İstisnası YMM Tasdik Raporu Örneği742
A. Rapor Kapağı ve Tasdik Bilgileri 742
B. Rapor Dispozisyonu 743
I. GENEL BİLGİ.....743
II. USUL İNCELEMELERİ.....744
III. HESAP İNCELEMELERİ 746
A. İstisna Şartları ve İstisna Tutarının Hesaplanması.....746
1. Hukuki Dayanak ve Faaliyetin Kapsamı 746
2. Hasılatın Proje ve Gelir Türleri İtibarıyla Ayrıştırılması.....746
3. Doğrudan Giderler ile Müşterek Gider ve Amortismanların Dağıtımı.....747
4. Gayrimaddi Haklar ve Seri Üretime İlişkin İnceleme.....748

5. Kâr ve Zararların Değerlendirilmesi ve İstisna Hesabı 749
6. Girişim Sermayesi Yatırım Yükümlülüğü 749
7. Teknokent Sermaye Desteği İndirimi Bulunması Hâli 750
B. İstisna veya İndirimin Kurumlar Vergisine Etkisi 750
1. Genel Hükümlere Göre Matrah ve Vergi Hesabı 750
2. Yurt İçi Asgari Kurumlar Vergisi ve Mahsuplar 751
3. Yerel ve Küresel Asgari Tamamlayıcı Vergi Yönünden Kapsam 752
C. Gelecek Dönem Vergi Beyanlarını Etkileyecek Hususlar 752
Ç. Diğer Hususlar 752
IV. SONUÇ 753
Ekler Listesi 754
2. Ar-Ge ve Tasarım İndirimi YMM Tasdik Raporu Örneği 756
A. Rapor Kapağı ve Tasdik Bilgileri 756
B. Rapor Dispozisyonu 757
I. GENEL BİLGİ 757
II. USUL İNCELEMELERİ 758
III. HESAP İNCELEMELERİ 759
A. İndirim Şartları ve İndirim Tutarının Hesaplanması 759
1. Hukuki Dayanak ve İndirimden Yararlanma Şartları 759
2. Harcama Türleri İtibarıyla İnceleme 760
3. Hibe ve Desteklerin Değerlendirilmesi 762
4. Aktifleştirme ve Giderleştirme 762
5. İlave İndirim ve Siparişe Dayalı Faaliyetler 763
6. Dönem İndirimi ve Devreden Tutarlar 764
7. Girişim Sermayesi Yatırım Yükümlülüğü ve Teknogirişim Sermaye Desteği İndirimi 765
B. İstisna veya İndirimin Kurumlar Vergisine Etkisi 766
1. Genel Hükümlere Göre Matrah ve Vergi Hesabı 766
2. Yurt İçi Asgari Kurumlar Vergisi ve Mahsuplar 766
3. Yerel ve Küresel Asgari Tamamlayıcı Vergi Yönünden Kapsam 767
C. Gelecek Dönem Vergi Beyanlarını Etkileyecek Hususlar 768
Ç. Diğer Hususlar 768
IV. SONUÇ 768
Ekler Listesi 769
3. 6550 Sayılı Kanun Kapsamında Araştırma Altyapısı Kazanç İstisnası YMM Tasdik Raporu Örneği 773
A. Rapor Kapağı ve Tasdik Bilgileri 773
B. Rapor Dispozisyonu 774
I. GENEL BİLGİ 774
II. USUL İNCELEMELERİ 775
III. HESAP İNCELEMELERİ 776

A. İstisna Şartları ve İstisna Tutarının Hesaplanması 776
1. Hukuki Statü, Mükellefiyet ve Yeterlik 776
2. Faaliyetlerin ve Gelirlerin Ayrıştırılması 777
3. Maliyet ve Giderler ile Muhasebe Kayıt Düzeni 778
4. Kâr ve Zararların Birlikte Değerlendirilmesi ve İstisna Tutarı 779
5. Ortaklıklar ve Katkıların Değerlendirilmesi 779
B. İstisna veya İndirimin Kurumlar Vergisine Etkisi 780
1. Genel Hükümlere Göre Matrah ve Vergi Hesabı 780
2. Yurt İçi Asgari Kurumlar Vergisi ve Mahsuplar 780
3. Yerel ve Küresel Asgari Tamamlayıcı Vergi Yönünden Kapsam 781
C. Gelecek Dönem Vergi Beyanlarını Etkileyecek Hususlar 781
Ç. Diğer Hususlar 782
IV. SONUÇ 782
Ekler Listesi 783
4. Sınai Mülkiyet Hakları İstisnası YMM Tasdik Raporu Örneği 785
A. Rapor Kapağı ve Tasdik Bilgileri 785
B. Rapor Dispozisyonu 786
I. GENEL BİLGİ 786
II. USUL İNCELEMELERİ 787
III. HESAP İNCELEMELERİ 788
A. İstisna Şartları ve İstisna Tutarının Hesaplanması 788
1. Buluşun ve Hak Sahipliğinin İncelenmesi 788
2. Gelir Türleri ve Kazanç Kaynağı 789
3. Seri Üretim ile Üretim Sürecinde Kullanımın Ayrıştırılması 790
4. Giderler, Zararlar ve İstisna Hesabı 790
5. Diğer Teşvikler ve Vergi Kesintileri 791
B. İstisna veya İndirimin Kurumlar Vergisine Etkisi 791
1. Genel Hükümlere Göre Matrah ve Vergi Hesabı 791
2. Yurt İçi Asgari Kurumlar Vergisi ve Mahsuplar 792
3. Yerel ve Küresel Asgari Tamamlayıcı Vergi Yönünden Kapsam 793
C. Gelecek Dönem Vergi Beyanlarını Etkileyecek Hususlar 793
Ç. Diğer Hususlar 793
IV. SONUÇ 794
Ekler Listesi 795
XI. YMM Raporu Uygulama Kontrol Listesi 797
1. Yararlanılan Rejimin, Mükellefin ve İlgili Dönemin Belirlenmesi 797
2. Tasdik Kapsamı, Beyanname Satırları ve Parasal Hadler 797
3. Rapor Türü, Dispozisyon, İbraz Süresi ve Yaptırımlar 798
4. Genel Bilgiler, Kayıt Düzeni ve İnceleme Kanıtları 798
5. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kazanç İstisnası 799
6. Ar-Ge ve Tasarım İndirimi 799

7. Araştırma Altyapıları Kazanç İstisnası ve Ortak Kurumun Ar-Ge İndirimi ... 800
8. Sınai Mülkiyet Hakları İstisnası ... 800
9. Sermaye Destekleri ve Girişim Sermayesi Yatırım Yükümlülükleri ... 801
10. Personel Ücretleri, Gelir Vergisi Stopajı, Damga Vergisi ve Sosyal Güvenlik ... 801
11. Beyanname Mutabakatı ve Yurt İçi Asgari Kurumlar Vergisi ... 802
12. Gelecek Dönemlerin İzlenmesi ve Tasdik Sonucu ... 802

KAYNAKÇA ... 804

A. Kanunlar ... 804
B. Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanı Kararları ... 805
C. Yönetmelikler ... 805
Ç. Genel Tebliğler ... 805
D. Genelgeler ... 806
E. Yargı Kararları ... 806
F. Özelgeler ... 807
G. Diğer İdari Düzenlemeler, Yazılar ve Kurumsal Kaynaklar ... 812

ÖZGEÇMİŞ ... 815

KİTAP HAKKINDA ... 817

KİTABIN DİJİTAL DEVAMI ... 821